

Napalm al cor

Pol Guasch

Napalm al cor



EDITORIAL ANAGRAMA
BARCELONA

Il·lustració: © William Bouguereau, *Dant i Virgili* (1850), oli sobre tela, París,
Museu d'Orsay © Musée d'Orsay, dist. RMN-Grand Palais / Patrice Schmidt

Primera edició: març 2021
Segona edició: abril 2021
Tercera edició: maig 2021

Disseny de la col·lecció: Ggómez i Estudio A

© Pol Guasch i Arcas, 2021

© EDITORIAL ANAGRAMA, SA, 2021

Pedró de la Creu, 58
08034 Barcelona

ISBN: 978-84-339-1591-7

Dipòsit legal: B. 2897-2021

Printed in Spain

Romanyà Valls, SA

Sant Joan Baptista, 35, 08789 La Torre de Claramunt

El dia 18 de gener de 2021, un jurat compost per Mita Casacuberta, Guillem Gisbert, Imma Monsó, Jordi Puntí, Isabel Obiols i Silvia Sesé va atorgar el 6è Premi Llibres Anagrama de Novel·la a *Napalm al cor*, de Pol Guasch.

LA SEPULTURA

Va arribar el fred com sempre arriba. Mira: un matí et lledes i el terra és blanc. Els dies eren curts i gelats. Des de la finestra, les coses es feien petites i insignificants. Si la neu aguantava una setmana, és que ja no se n'havia d'anar. I això ja ho teníem, aquí: les primeres pluges de la tardor martellejant damunt la terra seca, que convertien els camins en aiguamolls, d'un moment a l'altre, i que ens aïllaven de la ciutat; la humitat que es diluïa en una sequedat sobtada que podia ser mortal; i la neu, la neu que marcava l'inici d'una etapa que no sabíem quan havia d'acabar. Des de la finestra, veia els arbres i eren igual de lluny, igual de prop. Quan l'aire s'ensvalentia, trencava els branquillons congelats i les fulles que encara s'hi sostenien. Les guineus baixaven del bosc i entraven a les cases buides. Animals calents damunt del fred. També perquè sabien que els donaríem menjar. Mirava la Vita, com sortia al porxo i els deixava els ossos i les pells damunt d'un plat. Després s'hi apropaven i grunyien i s'ensenyaven les dents les unes a les altres. Les que no hi arribaven, venien cap aquí i esperaven a la nostra porta. Els treia pa sec sucats amb llet. El devoraven.

I

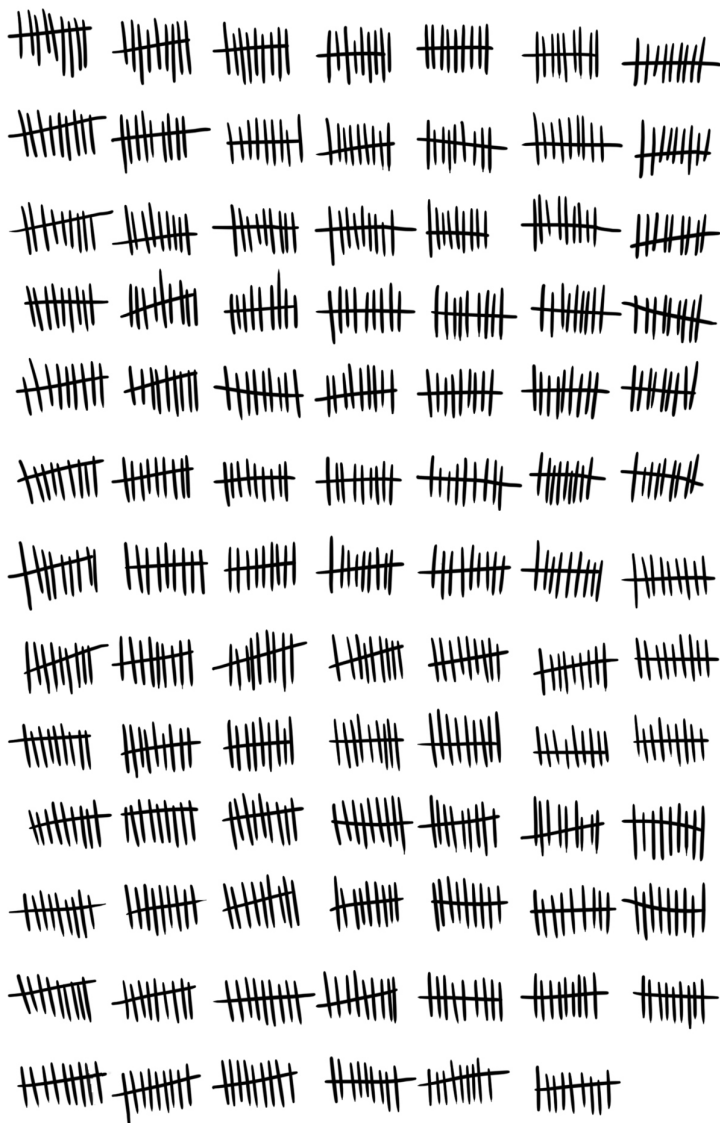
El regne del silenci, deia jo, quan tornaràs
del regne del silenci?

EIDER RODRIGUEZ

L'EXHUMACIÓ

La neu s'havia fos damunt la terra que batejava com un marbre calent i els tolls d'aigua bruta bullien. Brotaven les primeres dàlies i el temps s'estenia escombrant les darreres piles de massa congelada que s'acumulaven als marges de camins i carreteres. Hi havia un arbre, altíssim, que germinava els talls tendres on s'arremolinava el pugó, avar, xuclant-li la saba. Cada dia era un pou de vida que s'il·luminava des del fons fins a la superfície i vessava la llum enfora: aclucàvem els ulls, per poder veure-hi, i ens saludàvem des de les finestres amagant els cossos rere la cortina. Només vèiem les mans i, excepcionalment, guaitàvem els jardins descuidats. A les voreres s'estorava una capa de pol·len fosforescent que semblava la pols que es deixa a les cantonades per espantar els gossos. Cadascú tenia un rusc, sòlid i regalimós de pròpolis, als arbustos de l'entrada. Estornells i pit-rojos hi acudien i devoraven les abelles, piulant, i duïen els becs melosos a les cries, que cridaven als arbres. La pau no era una sensació, era un lloc: l'herba que ens devia arribar als genolls, les corredisses dels animals que intuïem, només, pel moviment que es dibuixava entre la malesa. Bestioles que venien del bosc i es passejaven per l'asfalt i alletaven les cries als nostres porxos. Vaig llegir en algun lloc que s'havien vist llops, en bandada, senyorejant entre les cases. En Boris m'ho va dir, més tard: «He vist uns llops enormes baixant del turó.» Va ser a la primera carta que em va enviar.

Repetia per a mi, en veu baixa, «dia nou-cents»:



Boris, Boris,

Ha tornat l'home rapat a casa. Jo venia de l'hort i l'he trobat assegut a taula. I m'ha semblat veure la mare, al seu costat, petita, com si la seva arribada l'hagués encongit. Damunt de la taula, torrades i te. He alçat la vista: somreien amb els llavis llargs. Sense dir res, he pujat a l'habitació. No l'he pogut mirar a la cara: parlaven en l'altra llengua. La mare amb els ulls ben estirats de contenta que estava i aquell senyor explicant-li històries i la meitat devien ser inventades. I ella, ella se les creia i anava dient que sí amb el cap, mossegava trossets petits de torrada, fent que sí i que sí amb el front, escoltant les mentides i gola avall. Ara una mossegada d'això, ara una mossegada d'allò altre, ara un glop per fer baixar una altra mentida. Què putes entenia, Boris, si no la parla mai, l'altra llengua, si jo no l'he vista mai parlant-la?

Ja és el tercer dia que ve. La primera vegada, duia la pensió per a la Vita, però va dir que s'havia equivocat i havia trucat a la nostra porta. La mare, al principi, el mirava amb prudència i li parlava sense obrir-la del tot. Treia el cap pel tros de llum. Però van estar una bona estona xerrant i jo solament vaig entendre algunes paraules. La segona vegada, ja sense excusa, va aparèixer i van passejar pel jardí: la mare li ensenyava l'hort i les gallines, la vaca i la tanca rovellada que du al bosc. Reia mentre li assenyalava els arbres i les plantes i el turó, i ell assentia. I avui és la tercera vegada. I ara és la mare, la que diu que sí amb el cap sense parar.

No m'agrada, Boris. Té els ulls com els d'un animal. I camina com un animal. I fa olor d'animal. I jo odio els ulls altius, com els seus, les llengües mentideres, les cames que corren cap al mal i els homes que fan que es barallin els germans. Els odio. I va pelat, com hi van tots, perquè així els ho diuen, i ells ho fan. Que només saben obeir i després van manant arreu, i diuen a la resta què han de fer i què no han de fer, perquè als qui els manen no els contesten mai, no s'hi atreixen. Però ja ho saps, Boris, que després van pertot ordenant amb la metrallera com si fos un altre braç. Segur que eren així, també, els que van fer allò als teus pares, Boris, n'estic segur. Segur.

Et deixo. Aquí la vida segueix amb el ritme de sempre. Però no té res de lenta, que és d'una fredor freda freda, com si el món continués congelat. Et penso i des de la finestra de la mare miro l'habitació de les rates. Quan t'enyoro, hi torno: l'habitació de les rates, la nostra. Que de vegades m'entra la por que no ens tornem a veure mai més, com si corrés el risc de no tornar a ser feliç al teu costat, i necessito mirar-la. T'estimo com s'estima aquells que fa molt de temps que van marxar o com aquells que encara estan per venir, els que mai no has vist o mai no han existit: Boris.

Teu.

Per cert, Boris, avui ha mort l'avi.

EL SENYAL

Tanta llum fosforescent aquell matí que ens vam trobar cercles de peixos surant a l'aigua i estols d'ocells a terra, reunits un últim cop per morir junts. Va ser l'endemà. Primer havia estat l'espetec fortíssim, la llum que sortia de la Fàbrica durant hores entelant el cel i, després, silenci. Un silenci implacable, invisible. I els que no vam marxar, a casa, endins, i a esfullar-nos d'avorriment comptant les bigues i omplint els foradets del corcó amb agulles. Amb en Boris, vam començar a escriure'ns. Hi van quedar quatre tancs i alguns soldats que duïen les pensions a les àvies, ens donaven les cartes i buidaven les cases de la gent que havia fugit. Els veia torrats, destrossant-los les habitacions, trencant-los els vidres. Sovint arrossegaven dins d'una de les cases alguna dona que no se n'havia anat i sortia hores després amb la cara desfeta. Parlaven la llengua que volien que parléssim nosaltres i no parlàvem. Quan va tornar la Vita, amb la seva germana, uns mesos després, es va trobar les seves tombes plenes de panissola. Abans de res, la va arrencar i es va estirar damunt de la més petita, grapant la terra. I a mi em va saber greu per aquelles plantes lletges que havien arrelat allà, que els altres nens sempre m'havien cridat «mala herba, mala herba», i jo les havia vist créixer a poc a poc, com un bosc petit que brota en un parterre.

L'he trobat mort entre les tomaqueres, i fred, fred com el vidre de la finestra als matins quan el toco amb la pel·lícula de gebrada. He confós el canell amb una de les canyes, de tan prim que era. I amb una cara tranquil·la, com si hagués mort repetint-se que ja havia vist prou món, i que se n'anava en pau tornant a una de les tasques que menys li agradava fer i que més havia repetit durant la seva vida, que era ajudar a fer créixer les plantes i tenir-ne cura, per poder-ne collir els fruits, després. Les orelles grans, com fulles amb espines: els pèls blancs i punxeguts al lòbul, escallant el cartílag. La pell fosca, resseca del sol. L'avi, mort: amb el cor destrossat, fet miques, bocins. De tanta espera. Trencat, de tant bombejar. Nou-centes nits, ha aguantat. Nou-centes matins iguals. No he plorat. Quan he reconegut que les mans eren seves i no escantells de canya seca, he vist també les mans que dibuixaven una creu damunt del cap d'un dels gossets que vam tenir: acabaven de néixer, set gossos petits que et cabien a la mà de dos en dos, i jugava amb un d'ells, un dels que eren blancs i amb taques negres als ulls, i li deia: «Ets meu, petitó, ets meu», i em va caure a terra, pobrissó, des de les mans, i va xisclar amb un to de mort aguda que no havia sentit mai. Com si li haguessin tret el crit de dins del coll amb una agulla. I l'avi el va agafar que encara respirava, i el va cuidar durant setmanes fins que va dir que estava bo i que podia anar amb la resta de cadells. Però abans de tornar-lo es va sucarr els dits amb una pasta vermellosa de color de sang que tenia en un pot i li va traçar una creu al front. Ens en volíem quedar un,

abans de regalar-los, però no el que havia caigut, que podia sortir malament, repetia l'avi. «Que un gos només serveix per tenir-lo fort i que sigui guarda.» L'aguantava, mentrestant, a la mà. He vist el canell sec de l'avi com si es morís alhora un tros de món antic, vermellós, d'aixades i de pols de terra, que ara quedava quilòmetres enllà, ben lluny, i del qual no en sabia dir gairebé res. Com en un film que mirava amb un tel de gebrada cobrint-me els ulls.